

L 69-0
74

Bulmerincq, Ernst

8-105
Latv. Med.

RĪGAS PILSĒTAS STATISTISKĀ BIROJA PUBLICĒJUMS
JAUNĀ SĒRIJA № 11

Rīgas bezdarbnieku aptauja
1932. gadā

S a s t ā d ī j i s

Dr. Ernests Bulmerinks

Rīgas pilsētas statistiskā biroja direktors

Veröffentlichung des Statistischen Amtes der Stadt Riga
Neue Folge № 11

Die Rigaer Arbeitslosen-enquete
vom Jahre 1932

B e a r b e i t e t v o n

Dr. Ernst von Bulmerincq

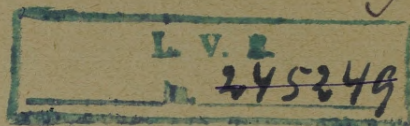
Direktor des statistischen Amtes der Stadt Riga

R Ī G Ā, 1 9 3 2. G A D Ā

B-1

L-

22

0309041038

Valtera un Rapas
akc. sab. grāmatspiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133.

Rīgas bezdarbnieku aptauja 1932. g.

I. Aptaujas kārtība.

No šī gada janvāra sākuma līdz marta vidum Rīgas darba nodaļa izdarīja bezdarbnieku aptauju ar formulāriem, kas bij izstrādāti sazinā ar Rīgas pilsētas statistisko biroju. Aptaujas rezultātus statistiskais birojs apstrādāja manā vadībā. Aptauju izveda tādā kārtībā, kā vispirms darba nodaļā jau sakopotās ziņas par visiem reģistrētiem bezdarbniekiem ierakstīja augšā minētos formulāros, pie kam šie ieraksti attiecas uz vārdu, dzīves vietu, arodu, dzimšanas gadu un tautību. Tādā kārtā sagatavotos formulārus bezdarbnieku pārbaudes nolūkam nodeva sevišķi pieņemtiem kontrolieriem, kuŗu pienākums bij jau ierakstītās ziņas pārbaudīt un pārējās prasītās ziņas ievākt. Par katru bezdarbnieku kontroliers sastādīja un izpildīja atsevišķu formulāru, kuŗš, lai apliecinātu ziņu pareizību, bij jāparaksta pašam bezdarbniekam jeb tai personai, kas bezdarbnieka prombūtnes laikā deva par viņu izsmelošas ziņas. Par nepareizu ziņu sniegšanu draudēja izslēgšana no darba apgādes un līdz ar to bezdarbnieks arī zaudēja tiesību uz pabalsta saņemšanu.

II. Izslēgtie bezdarbnieki.

Tādā kārtā kontrolēti 19.670 bezdarbnieki un proti — 12.974 vīrieši un 6.696 sievietes, un šīs aptaujas pirmais praktiskais panākums bij 4.421 personas jeb 22% no bezdarbnieku kopskaita izslēgšana no darba apgādes. Grupējot tos pēc dzimuma tika izslēgti 3.016 jeb 23% vīriešu un 1.405 jeb 21% sieviešu. No 4.421 izslēgtiem 2.148 jeb 49% izslēgti dažādu iemeslu dēļ, kā piemēram: tika izslēgtas personas, kuŗām bij nodarbošanās; personas, kuŗas nemaz nebij trūcīgas; personas, kuŗas atteicās parakstīt izziņas formulārus; personas, kuŗas neielaida kontrolieri dzīvoklī; personas, kuŗas atteicās sniegt vajadzīgas ziņas u. t. t. 486 personas jeb 11% izslēgts tāpēc, kā viņas pēc atkārtotiem kontroliera apmeklējumiem nebij sastopamas mājā un neviens cits nevarēja sniegt prasītās ziņas; beidzot 1.787 personas jeb 40% izslēgts tāpēc, kā darba apgādē uzdotā dzīves vietā viņas vairs nedzīvoja un patreizējā dzīves vieta nebij uzzināma. Izslēgtie bezdarbnieki sadalās starp kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem gandrīz līdzīgi, pie kam pie vīriešiem kvalificēto strādnieku skaits lielāks, bet pie sievietēm lielāks nekvalificēto strādnieču skaits. Izslēgto bezdarbnieku vecums sekošs:

līdz 20 g.	no 20—29 g.	30—39 g.	40—49 g.	vecāki par 50 g. un nezināmi	kopa
3 ^o / _o	32 ^o / _o	25 ^o / _o	19 ^o / _o	21 ^o / _o	100 ^o / _o

No registrētiem attiecīgas tautības bezdarbniekiem izslēgto bezdarbnieku skaits tautību sadalījumā sekošs:

latvieši	vācieši	krievi	židi	poļi	leiši	citas tautības un nezināmi	kopā
21 ⁰ / ₀	21 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀	26 ⁰ / ₀	23 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀	46 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀

Stipri lielāks par caurmēru izslēgto procents ir židiem, bet citām tautībām un nezināmiem šis skaitlis tik liels tāpēc, ka daudzi bezdarbnieki nav uzdevuši savu tautību darba nodalā. Beigās vēl jāatzīmē, kā no visiem izslēgtiem 1.935 personas (40%) un proti 1.257 vīrieši un 688 sievietes bij vientuļi, resp. vientules (neprecējušies, šķirti, atraisīti). Absolūtie skaitļi augšā pievestiem samēra skaitļiem un pārējais skaitļu materiāls atrodams 1., 2. un 3. tabelēs.

III. Atzītie bezdarbnieki.

Tālāk būs runa tikai par tā saucamiem atzītiem bezdarbniekiem, proti par tādiem, kuri pēc pārbaudes tiešām izrādījās par bezdarbniekiem. Viņu kopskaits sastāv no 15.249 personām un proti no 9.958 vīriešiem (65%) un 5.291 sievietes (35%). Ja salīdzinām šos skaitļus ar 1925. g. tautas skaitīšanas rezultātiem, kur bij 59% strādājošu vīriešu un 41% strādājošu sieviešu, tad izrādās, kā samēra skaitļos no strādājošiem vīriešiem lielāka daļa palikusi bez darba nekā no sievietēm.

No bezdarbnieku kopskaita 13.444 personas (88%) pilnīgi darba spējīgas, 1.666 personas (11%) zaudējušas pusi no darba spējas un 139 personas (1%) darba nespējīgas, pie kam dzimuma sadalījumā šie skaitļi gandrīz vienādi. Tālāk bezdarbnieki apstrādāti pēc arodiem, pie kam tie arī sadalīti kvalificētos un nekvalificētos strādniekos. Pēdējais sadalījums uzrāda sekošu ainu:

	kvalificēti		nekvalificēti strādnieki	
vīrieši	5.286	53 ⁰ / ₀	4.672	47 ⁰ / ₀
sievietes	1.578	30 ⁰ / ₀	3.713	70 ⁰ / ₀
kopā	6.864	45 ⁰ / ₀	8.385	55 ⁰ / ₀

Šeit uzkrīt lielais nekvalificēto sieviešu samēra skaitlis: daudz sieviešu laikam no sākuma nedomāja stāties darba ļaužu rindās, bet vēlāk pateicoties grūtiem dzīves apstākļiem bij spiestas strādāt. Kas attiecas uz bezdarbnieku sadalījumu starp atsevišķām aroda nozarēm, tad neskaitot nekvalificētos strādniekus, vislielāko vairumu bezdarbnieku dod metālrūpniecība, proti 1.373 personas, tai seko sezonas bezdarbnieki būvniecībā — 1.175 personas, apģērbu rūpniecība ar 766 un koku apstrādāšanas rūpniecība ar 593 bezdarbniekiem. Pie sievietēm, neskaitot nekvalificētas strādnieces, vislielāko vairumu bezdarbnieču dod apģērbu rūpniecība — 530 personas, tai seko mājkaltpotājas ar 310 un tekstilrūpniecība ar 242 bezdarbniecēm. Sīkākī dati atrodami 4. tabelē.

5. un 6. tabeles attēlo attiecību starp arodu un pēdējo nodarbošanos. Pie vīriešiem pa lielākai daļai arods un pēdējā nodarbošanās sakrīt, tā tad strādnieki vietu trūkuma dēļ savā arodā nav pārgājuši uz citu aroda nozari. Kā izņēmumu šeit jāatzīmē mājkaltpotāji un lauksaimnieki. No pirmajiem iepretīm 13 registrētiem mājkaltpotājiem pēc aroda 94 personas pēdīgi bij nodarbinātas kā mājkaltpotāji. Lauksaimniecības strādnieku pēc aroda bij 43, bet pēdīgi lauksaimniecībā bij nodarbinātas 196 personas. Pie sievietēm, kur pavisam 70% nekvalificētu strādnieču, aina dru-

sku citādāka: no 3.713 nekvalificētām strādniecēm tikai 2.478 strādāja pēdīgi kā melnstrādnieces, bet 1.235 atrada darbu citās aroda nozarēs, tā tad sociālā pakāpe te pacēlās, turpretim pie vīriešiem, jā arī mazākā mērā, novērojama pretēja parādība. Augšā sacīto par bezdarbnieku attiecību starp arodu un pēdējo nodarbošanos vispār var attiecināt arī uz bezdarbniecēm. Arī pie sievietēm iepretim 310 reģistrētām mājkalpotājām pēc aroda stāv 449 personas kuŗu pēdējā nodarbošanās bij mājkalpotājas un pretim 29 pēc aroda lauksaimniecības strādniecēm stāv 606 strādnieces, kuŗu pēdējā nodarbošanās bij lauksaimniecība; pēdējās, pie kam tas attiecas arī uz augšā minētiem lauksaimniecības strādniekiem, vasaru bij nodarbinātas laikam ārpus pilsētas un rudeni tās atgriezās pilsētā, tā paaugstinot bezdarbnieču skaitu. Tālāk pie bezdarbnieču aplūkošanas jāatzīmē, ka 356, to skaitā 315 nekvalificētas strādnieces, līdz šim vēl nekur nebij strādājušas.

7. tabele attēlo bezdarbnieku sadalījumu pēc vecuma un tautībām. Pēc vecuma bezdarbnieki sadalās sekoši:

16—19 g.	20—29 g.	30—39 g.	40—49 g.	50—59 g.	60—65 g.	vecāki un nezin.	kopā
489	3.933	3.790	3.233	2.934	826	44	15.249
jeb samēra skaitļos:							
3 ⁰ / ₀	26 ⁰ / ₀	25 ⁰ / ₀	21 ⁰ / ₀	19 ⁰ / ₀	5 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

No šā izriet, ka puse no bezdarbniekiem atrodas darba spējīgākā vecumā no 20—39 gadiem, un ka jaunāko bezdarbnieku skaits līdz 20 gadiem sastāda tikai 3%. Gluži otrādi novērojumi Vācijā, kur no 6 miljoniem bezdarbnieku 1 miljons zem 21 gadu vecs un 33% zem 25 gadiem, turpretim Rīgā skaitīti tikai 13% no visiem bezdarbniekiem zem 25 gadiem. Pārejot uz bezdarbnieku aplūkošanu pēc tautībām, es labākas pārskatāmības dēļ arī šeit pievedīšu vispārējo iedzīvotāju sadalījumu pēc tautībām pēc 1930. g. tautas skaitīšanas iznākumiem.

Rīgas iedzīvotāju skaits pēc tautībām samēra skaitļos 1930. g.

latvieši	vācieši	krievi	žīdi	poļi	leiši	citas tautības un nezināmi	kopā
60 ⁰ / ₀	12 ⁰ / ₀	9 ⁰ / ₀	11 ⁰ / ₀	4 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

Bezdarbnieku skaits pēc tautībām 1932. g.

63 ⁰ / ₀	3 ⁰ / ₀	15 ⁰ / ₀	8 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀
--------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------

Pareizāk gan būtu aplūkojot bezdarbniekus, attiecināt tos uz katras tautības strādājošām personām atsevišķi, bet 1930. g. tautas skaitīšanas rezultāti par nodarbošanos vēl nav publicēti un ziņas par 1925. g. drusku novecojušas; tomēr pamatojoties uz 1925. g. skaitīšanu varētu sacīt, ka žīdiem visaugstākais strādājošo procents, vāciešiem, krievi un poļiem viņš gandrīz vienāds un latviešiem viszemākais. Ņemot šo vērā, izrādās ka latviešiem salīdzinot ar viņu procentu no iedzīvotāju kopskaita samērā vairāk bezdarbnieku, pie kam vēl krit svarā samērā zemais strādājošo procents. Vāciešiem uzkrītoši maz reģistrētu bezdarbnieku, no kam vēl nevar taisīt slēdzienu, ka vācieši vismazāk padoti bezdarbam. Šeit jāatzīmē, ka no strādājošiem vāciešiem vislielākais vairums ir ierēdņu un intelligenta darba strādnieku, kuŗi bezdarba gadījumā vismazāk reģistrējās darba biržā, tā kā tur ar darbu vairāk vai mazāk apgādā tikai nekvalificētus strādniekus; bez tam no vāciešu puses bij ierīkoti darba apgādes un pabalsti izsniegšanas punkti, kādēļ reģistrēšanās vispārējā vietā varētu izrādīties lieka. Līdzīgi apstākļi ir arī žīdiem, kuŗi neskatoties uz

visaugstāko strādājošo procentu, relatīvi maz reģistrēti kā bezdarbnieki, kas izskaidrojas pa daļai ar lielo žīdu skaitu, kuŗi nodarbojas ar tirdzniecību un no otras puses, ka žīdi arī privātā kārtā stipri pabalsta bezdarbniekus. Krieviem un poļiem visaugstākais procentuālais bezdarbnieku skaits. Tas laikam izskaidrojams ar to parādību, ka pie strādnieku un strādnieču atlaišanas, papriekš tiek atlaisti mazāk darba spējīgi strādnieki, starp kuŗiem sevišķi daudz krievu un poļu, jo rūpniecība vispār gādā par to, lai sev visādā ziņā uzglabātu labus un darbaspējīgus strādniekus.

Lai dotu atbildi uz jautājumu, cik ilgi bezdarbnieki īsti ir bez darba, es savus aprēķinus izdarīju līdz 1932. g. pirmam janvārim un konstatēju, ka 68% no visiem bezdarbniekiem 1 līdz 6 mēnešus bij bez darba, pie kam vislielākā daļa krīt uz vienu, divi un trīs mēnešus bezdarbā pavadītu laiku un proti 12%, 14% un 16%, kas izskaidrojams vispirms ar vispār novēroto lielāku bezdarbu ziemas mēnešos un tālāk ar pastiprinātām atlaišanām krīzes dēļ. 7 līdz 12 mēnešus bez darba bija tikai 8% un ilgāk par 1 gadu 4%, 10% palika bez darba pēc 1932. g. 1. janvāra, šeit ieskaitīti bezdarbnieki, kuŗi zaudēja darbu apmēram līdz marta beigām, tā kā aptauja ilga no janvāra beigām līdz marta vidum. Galu galā pie 10% bezdarbnieku bezdarba ilgumu nevarēja konstatēt. Vispār var teikt, ka Rīgā līdz šim par strukturālu bezdarbu nevar būt runa. No 15.249 bezdarbniekiem tikai 599 vairāk kā gadu bij bez darba un tamdēļ bezdarbu Rīgā pašlaik var uzskatīt tikai par konjunkturālu resp. sezonas bezdarbu. Sīkākas ziņas skat. 8. tabelē.

Aptaujas apstrādāšana pēc bezdarbnieku apgādājamo ģimenes locekļu skaita deva sekošus rezultātus. No 15.249 bezdarbniekiem tikai 7.873 personām jeb 52% bij apgādājamo ģimenes locekļu, kamēr 7.376 jeb 48% no visiem bezdarbniekiem nebij tādu; šē jāaižrāda, ka darbaspējīga sieva, nav ieskaitīta apgādājamo ģimenes locekļu skaitā un bērni uzņemti tikai līdz 16 gadam, bet ja viņi vēl apmeklē skolu, tad līdz 18. gadam. Tā tad iznāk, ka pusei no bezdarbniekiem nav apgādājamo ģimenes locekļu, kas jāuzskata par teicamu parādību. No 7.376 bezdarbniekiem, kuŗiem nebij apgādājamo ģimenes locekļu, 4.341 jeb 28% no visiem bezdarbniekiem bij vientuļi. Bet arī 7.873 bezdarbniekiem, kuŗiem ir apgādājamo ģimenes locekļu, šī nasta nav pārāk smaga. Uz 100 bezdarbniekiem nāk tikai 106 apgādājamo ģimenes locekļu, pie kam šeit iet runa par 6.971 bezdarbnieku, kam jāuztur bērni un 1.351 — kam jāuztur pieaugušie.

Sīkāk tas redzams no sekošās tabelītes:

3.456 (50%)	uztur 1 bērnu
2.048 (29%)	" 2 bērnus
840 (12%)	" 3 "
407 (6%)	" 4 "
149 (2%)	" 5 "
71 (1%)	" 6 un vairāk bērnus.

No uzturamiem pieaugušiem tikai vienam bezdarbniekam bij jāuztur trīs personas, 80 bezdarbniekiem pa divām un 1270 bezdarbniekiem pa vienai personai. Kopā 7.873 bezdarbniekiem bij jāapgādā 8.322 ģimenes locekļi. Salīdzini 9. tabelī.

Lai galu galā noskaidrotu plaši izplatītās domas, it kā Rīga ziemu spiesta uzturēt daudz no laukiem iebraukušus bezdarbniekus, es aptaujas formulārā uzjēmu jautājumu par iecelošanas laiku. Pie šī jautājuma apstrādāšanas noskaidrojās, ka izplatītās valodas, it kā Rīgai jāuztur daudz laucinieku, nav pamatotas. Kā 10. un 11. tabeles rāda, 67% no visiem

bezdarbniekiem dzīvo Rīgā pastāvīgi jau ilgāk kā 10 gadus. 14% ieceļojuši Rīgā laikā no 1922.—1926. gadam un 15% laikā no 1927.—1931. gadam, pie kam 1931. g. ieceļojis tikai 1%. Zemā procentuālā attiecība izskaidrojama ar to, ka bezdarbnieki tiek reģistrēti un pabalstīti tikai pēc vismazākais viena gada pastāvīgas nodzīvošanas dzīves vietā, bet pēc divu gadu uzturēšanās ar pārtraukumiem, tur, kur viņi nodzīvoja ilgāko laiku. Bet arī priekš ieceļošanas gadiem 1929. un 1930. g. ieceļojušo procents ir zems un proti 4% un 3%, tā tad par laucinieku pabalstīšanu Rīgā lielos apmēros nevar būt runa. Par 4% no bezdarbniekiem ieceļošanas laiks nav zināms, bet arī šis skaitlis vispārīgo parādību, kā bezdarbnieki ir ridzinieki, nevar grozīt.

Tālāk varētu modināt zināmu interesi bezdarbnieku agrākā dzīves vieta. Izrādās, kā pēdējos desmit gados 2.175 personas ieceļojušas no laukiem un tikai 1.654 no pilsētām; šē lielu lomu spēlē tas apstāklis, kā Latvijas pilsētas izņemot Rīgu ir ļoti mazas; viņām visām kopā nav pat tik daudz iedzīvotāju, kā Rīgai vienai pašai. Bet ja mēs nemam samēra skaitļus, tad izrādās, kā ieceļošana, kā tas arī vispār tiek novērots, no pilsētām bij stiprāka kā no laukiem; sevišķi stipra ir ieceļošana no Latgales pilsētām un vispār pēdējos desmit gados puse no visiem ieceļotājiem un patlaban bez darba esošiem ieceļoja no Latgales. No ārzemēm ieceļojušas 493 personas, pie kam šeit iet runa galvenā kārtā par tiem, kas atgriezušies dzimtenē no Krievijas 1922. un 1923. gados.

Savelkot sacīto kopā var teikt, kā Rīgas pilsētas valdes izdarītās bezdarbnieku kontroles, kā jau minēts, tiešs panākums bij 4.421 bezdarbnieka jeb 22% izslēgšana no darba biržas. Tālāk uz apstrādāta materiāla pamata var nākt pie sekošiem slēdzieniem un turpmākai bezdarbnieku jautājuma noskaidrošanai varētu dot sekošus aizrādījumus. Vispirms jāsaka kā bezdarbs Rīgā, salīdzinot ar citām valstīm un pilsētām Rietumeiropā, nav liels un ziemu 1931./32. gadā tas vēl nepienēma struktūrālu raksturu, bet bij vairāk vai mazāk konjunktūrāls jeb sezonas bezdarbs. Pārejot uz speciāliem jautājumiem, jāaizrāda, kā 139 reģistrētie darba nespējīgie bezdarbnieki nemaz nav uzņemami darba apgādē, bet viņus trūkuma gadījumā jāpārved uz sociālo apgādi, tas pats jādara arī ar tām 44 personām, kuŗas ir vecākas par 65 gadiem. Tad mums vēl ir 221 laukstrādnieku un 621 laukstrādnieču, kuŗu arods jeb pēdējā nodarbošanās bij lauksaimniecība; tās ir tādas personas, kuŗas, ja ģimenes apstākļi daudz maz atļautu, pirmā kārtā varētu nodarbināt uz laukiem, kur ir strādnieku trūkums. Otrā kārtā varētu būt runa par 4.341 vientuļiem bez apgādājamiem ģimenes locekļiem, kuŗus varētu nometināt uz laukiem, kur viņiem vasaru pietiktu darba un ziemu starp citu viņi arī varēs atrast darbu pie valsts izvedamiem mežu darbiem; tikai iepriekš jānokārto un jāuzlabo dzīvokļu apstākļi un arī pārtikas preču iegādāšanas iespējamība. Tādā kārtā Rīgu varētu atsvabināt no apmēram 5.000 jeb $\frac{1}{3}$ daļas no visiem bezdarbniekiem. Var gan celt iebildumus, kā pilsētnieki nav piemēroti lauku darbiem un tos neprot, bet lai to novērstu pilsētai derētu ierīkot īsus kursus bezdarbnieku sagatavošanai praktiskiem darbiem lauksaimniecībā. Līdz ar pakāpenisko bezdarbnieku nometināšanu uz laukiem jāizved tur plaša propaganda, brīdinot lauku iedzīvotājus pārceļot uz pilsētām. Ja nu pilsēta tādā veidā atsvabinātos no esošiem bezdarbniekiem un aizsargātos no jaunieceļojošiem, tad pēc manas pārlicības nākošā ziema neradītu sevišķas briesmas bezdarba jautājuma apkarošanā, jo vairāk vēl tāpēc, kā patlaban darba spējīgā vecumā skaitās priekš kara gada gājumi ar augstu dzimstību, turpretim nākošos piecos gados skaitot ar 1932. gadu stājās darba spējīgā vecumā kara gadu gājumi, kuŗi uzrāda zemu dzimstību. Pēc 1930. g. tautas skaitīšanas rezultātiem tad bij Rīgā

vecumā no 20—24 gadiem 44.107 personas, no 15—19 gadiem 31.405 personas un no 10—14 gadiem tikai 16.032 personas, kuras pašreiz arī sāk sasniegt darba spējīgo vecumu. Un ja bez tam attiecīgās iestādes stingrāk kā līdz šim pārbaudīs, kas tiešām ir bezdarbnieks un kas nē, tad kas attiecas uz bezdarba jautājumu paredzams tikt samērā viegli caur nākošu ziemu, ja tikai vispārējie saimnieciskie apstākļi nepasliktināsies. Vajadzīgos soļus nedrīkst tikai spert par vēlu.

Die Rigaer Arbeitslosen-enquete vom Jahre 1932.

I. Vornahme der Enquete.

Von Ende Januar bis Mitte März hat das Rigaer städtische Arbeitsamt mit Benutzung eines unter Beteiligung des städtischen statistischen Amtes ausgearbeiteten Formulars eine Arbeitslosen-enquete veranstaltet, deren Resultate das statistische Amt unter meiner Leitung bearbeitet hat. Die Enquete wurde in der Weise ausgeführt, dass zuerst die im Arbeitsamt schon vorhandenen Angaben über sämtliche dort registrierten Arbeitslosen auf die obengenannten Formulare übertragen wurden, wobei es sich um Name, Wohnort, Beruf, Geburtsdatum und Nationalität handelte. Die so vorbereiteten Formulare wurden dann den ad hoc angestellten Arbeitslosenkontrolleuren übergeben zur Überprüfung der vorhandenen Daten und Ausfüllung der übrigen gefragten Angaben. Für jeden registrierten Arbeitslosen wurde ein gesondertes Formular vom Kontrolleur ausgefüllt, das vom Arbeitslosen selbst, resp. der Person, die in seiner Abwesenheit erschöpfende Daten über ihn abgeben konnte, zwecks Bescheinigung der Richtigkeit der aufgenommenen Angaben, unterschrieben werden musste. Für falsche Angaben drohte Ausschluss von der Arbeitsbörse und damit auch Verlust der Unterstützungen.

II. Die ausgeschlossenen Arbeitslosen.

Auf diese oben geschilderte Weise sind 19.670 Arbeitslose kontrolliert worden und zwar 12.974 Männer und 6.696 Frauen, und als erstes praktisches Resultat der Enquete hat sich ein Ausschluss von 4.421 Personen oder von 22% sämtlicher kontrollierter Arbeitslosen ergeben. Dem Geschlechte nach entfallen 3.016 auf Männer (23%) und 1.405 auf Frauen (21%). Von den 4.421 ausgeschlossenen Personen sind 2.148 oder 49% aus verschiedenen Gründen, wie z. B. Personen die eine Beschäftigung haben, die gar nicht bedürftig sind, die sich weigerten das Enquetenformular zu unterschreiben, die die Kontrolleure nicht in die Wohnung liessen, die sich weigerten die verlangten Angaben zu machen u. s. w., ausgeschlossen. 486 Personen oder 11% wurden ausgeschlossen weil sie trotz mehrmaligen Aufsuchens von Seiten des Kontrolleurs nicht zu Hause angetroffen wurden und auch niemand sonst die verlangten Angaben machen konnte; endlich wurden 1.787 oder 40% ausgeschlossen weil ihr im Arbeitsamt aufgegebener Wohnort nicht mehr den tatsächlichen Verhältnissen entsprach und sie nicht aufzufinden waren. Die Ausgeschlossenen verteilen sich auf gelernte und ungelernte Arbeiter fast gleichmäs-

sig, wobei jedoch bei den Männern die Anzahl der Gelernten bei den Frauen jedoch die der Ungelernten grösser ist. Dem Alter nach waren:

bis 20 J.	20—29 J.	30—39 J.	40—49 J.	über 50 J. u. unbekannt	zusammen
3 ⁰ / ₀	32 ⁰ / ₀	25 ⁰ / ₀	19 ⁰ / ₀	21 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

Der Nationalität nach verteilen sich die Ausgeschlossenen bezogen auf sämtliche Registrierte der betreffenden Nationalität folgendermassen:

Letten	Deutsche	Russen	Juden	Polen	Litauer	Andere u. unbekannte	Zusammen
21 ⁰ / ₀	21 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀	26 ⁰ / ₀	23 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀	46 ⁰ / ₀	22 ⁰ / ₀

Einen stark überdurchschnittlichen Ausschluss haben sich die Juden gefallen lassen müssen, und bei anderen Nationalitäten und unbekannter Nationalität ist die Zahl der Ausgeschlossenen so hoch, weil sehr viele ihre Nationalität im Arbeitsamt nicht angegeben haben. Zum Schlusse wäre noch zu erwähnen, dass unter den Ausgeschlossenen 1.935 Personen (44%) und zwar 1.257 Männer und 688 Frauen allein dastehen (Unverheiratete, Geschiedene, Wittwer, resp. Wittwen). Die absoluten Zahlen für die oben angeführten Relativen und sonstiges Zahlenmaterial zum Gesagten ist auf Tabelle 1, 2 und 3 zu finden.

III. Die anerkannten Arbeitslosen.

Im Folgenden wird nunmehr nur noch von den anerkannten Arbeitslosen, d. h. solchen, die nach Vornahme der Kontrolle sich auch tatsächlich als solche erweisen haben, die Rede sein. Ihre Gesamtzahl beträgt 15.249 Personen und zwar 9.958 Männer (65%) und 5.291 Frauen (35%). Wenn man die Zahlen der Berufszählung von 1925 mit 59% erwerbstätigen Männern und 41% Frauen zum Vergleich heranzieht, da die Zahlen für 1930 noch nicht publiziert worden sind, so ergibt sich, dass im Verhältnis zu den Erwerbstätigen bei den Männern ein grösserer und bei den Frauen ein kleinerer Prozentsatz arbeitslos geworden ist. Von der Gesamtzahl der Arbeitslosen waren 13.444 Personen (88%) voll arbeitsfähig, die Hälfte ihrer Arbeitsfähigkeit hatten 1.666 Personen (11%) eingebüsst und arbeitsunfähig waren 139 Personen (1%); die Verteilung auf Männer und Frauen ist fast die gleiche.

Weiterhin sind die Arbeitslosen noch nach Berufen aufgearbeitet worden, wobei sich auch ihre Teilung auf gelernte und ungelernte Arbeiter ergibt. Letztere ergeben folgendes Bild:

	gelernte		ungelernte	
Männer	5.286	53 ⁰ / ₀	4.672	47 ⁰ / ₀
Frauen	1.578	30 ⁰ / ₀	3.713	70 ⁰ / ₀
Zusammen . .	6.864	45 ⁰ / ₀	8.385	55 ⁰ / ₀

Hier fällt der grosse Prozentsatz der ungelernten Frauen auf: viele Frauen hatten wohl ursprünglich nicht die Absicht gehabt auf Erwerb auszugehen, wurden später aber durch die Ungunst der Zeitverhältnisse dazu gezwungen. Was die Verteilung der Arbeitslosen auf die einzelnen Berufsgruppen anlangt, so stellen die grösste Anzahl von Arbeitslosen, neben den Schwarzarbeitern, die Metallarbeiter mit 1.373 Mann, nächst ihnen kommen die saisonmässig arbeitslosen Bauarbeiter mit 1.175 Mann, weiterhin stellt die Bekleidungsindustrie 766 Mann und die Holzindustrie

593 Arbeitslose. Bei den Frauen stellen neben den Schwarzarbeiterinnen die grösste Anzahl an Arbeitslosen die Bekleidungsindustrie mit 530 Personen, Hausangestellte mit 310 Personen und die Textilindustrie mit 242 Personen. Weiteres Zahlenmaterial auf Tabelle 4.

Aus Tabelle 5 und 6 ist die Relation zwischen Beruf und zuletzt ausgeübter Beschäftigung zu ersehen. Bei den Männern fällt zum grössten Teil der gelernte Beruf mit der zuletzt ausgeübten Beschäftigung zusammen, es hat also ein Übergang zu einem anderen Berufszweige, mangels Beschäftigung im gelernten, nicht stattgefunden. Eine Ausnahme bilden hier die Hausangestellten und Landarbeiter, wo gegenüber 13 berufsmässigen Hausangestellten, 94 Personen zuletzt als Hausangestellte beschäftigt waren und gegenüber 43 landwirtschaftlichen Arbeitern dem Berufe nach 196 Personen zuletzt in der Landwirtschaft beschäftigt waren. Bei den Frauen mit ihren 70% Schwarzarbeiterinnen ist das Bild etwas anders, als von den 3713 Schwarzarbeiterinnen nur 2478 zuletzt auch als Schwarzarbeiterinnen gearbeitet haben, aber 1235 in anderen Berufszweigen Unterkommen gefunden hatten, also einen sozialen Aufstieg erfahren hatten, wogegen bei den Männern, wenn auch in geringerem Masse das Umgekehrte zu bemerken ist. Sonst ist, was den Beruf und letzte Beschäftigung anlangt, das über die Männer Gesagte auch auf die Frauen zu beziehen. Auch bei ihnen stehen 310 Hausangestellten dem Berufe nach 449 zuletzt als Hausangestellte Beschäftigte gegenüber, und 29 Landarbeiterinnen 606 zuletzt dort Beschäftigte; hier handelt es sich bei letzteren ebenso wie bei den Männern um im Sommer bei Landarbeiten wohl ausserhalb der Stadt beschäftigt gewesen, die dann im Herbst in die Stadt zurückgekehrt und hier die Zahl der Arbeitslosen vergrössert haben. Weiterhin ist bei Betrachtung der arbeitslosen Frauen zu bemerken, dass 356 von ihnen überhaupt noch keine Anstellung gehabt haben: unter ihnen befinden sich 315 Schwarzarbeiterinnen.

Tabelle 7 gibt die Verteilung nach Alter und Nationalität. Es standen Personen im Alter von:

16—19 J.	20—29 J.	30—39 J.	40—49 J.	50—59 J.	60—65 J.	älter und unbekannt	zusam.
489	3933	3790	3233	2934	826	44	15.249
oder relativ:							
3 ⁰ / ₀	26 ⁰ / ₀	25 ⁰ / ₀	21 ⁰ / ₀	19 ⁰ / ₀	5 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

Hieraus ist zu ersehen, dass die Hälfte der Arbeitslosen im arbeitsfähigsten Alter von 20—39 Jahren stehen und der Anteil der Jugendlichen unter 20 Jahren nur 3% ausmacht, ganz im Gegensatz zu Deutschland, wo von 6 Mill. Arbeitslosen 1 Mill. unter 21 Jahren sind und 33% unter 25 Jahren stehen, während für Riga nur 13% als unter 25 Jahren befindliche gezählt worden sind.

Zur besseren Illustration der Verteilung der Erwerbslosen nach der Nationalität sei hier auch der Anteil der einzelnen Nationalitäten an der Gesamtbevölkerung Rigas nach den Volkzählungsergebnissen für 1930 angeführt.

Die Gesamtbevölkerung Rigas nach der Nationalität 1930:

Letten	Deutsche	Russen	Juden	Polen	Litauer	Andere u. unbekannt	Zusammen
60 ⁰ / ₀	12 ⁰ / ₀	9 ⁰ / ₀	11 ⁰ / ₀	4 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

Die Arbeitslosen 1932 nach der Nationalität:

63 ⁰ / ₀	3 ⁰ / ₀	15 ⁰ / ₀	8 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀
--------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------

Es wäre natürlich exakter die Arbeitslosen zu den Erwerbstätigen innerhalb der einzelnen Nationalität in Beziehung zu setzen, nun sind aber wie gesagt die Angaben für 1930 noch nicht erschienen und die Daten für 1925 dürften vielleicht veraltet sein. Immerhin liesse sich auf Grund der Berufszählung von 1925 sagen, dass die Juden den grössten relativen Anteil von Erwerbstätigen haben, bei Deutschen, Russen und Polen er ziemlich gleich ist und die Letten den niedrigsten Anteil. Bei Berücksichtigung dieses, ergibt sich, dass die Letten einen höheren Anteil an Erwerbslosen haben als an der Gesamtbevölkerung, welcher Anteil durch ihren Prozentsatz an Erwerbstätigen noch verstärkt wird. Die Deutschen haben einen auffallend geringen Anteil an den Erwerbslosen, woraus aber nicht zu schliessen wäre, dass die Deutschen am schwächsten von der Arbeitslosigkeit betroffen wären. Hier ist zu berücksichtigen dass die Deutschen unter den Erwerbstätigen den grössten Anteil an Angestellten und freie Berufe Ausübenden haben, die im Falle der Arbeitslosigkeit sich im kleinsten Ausmasse an der Arbeitsbörse registrieren lassen; da Arbeitsgelegenheit dort nur für Schwarzarbeiter beschafft wird und ausserdem eine Unterstützung- u. Stellenbeschaffungsaktion von deutscher Seite ins Leben gerufen war, die eine Registrierung an der allgemeinen Stelle für überflüssig erscheinen lassen konnte. Ähnlich liegen die Verhältnisse bei den Juden, die trotzdem sie den höchsten Anteil an Erwerbstätigen haben, relativ sehr wenig offiziell registrierte Arbeitslose haben, was sich einesteils aus der grossen Anzahl der Juden die im Handel beschäftigt sind erklärt und auch durch die von den Juden von privater Seite geübte Arbeitslosenbetreuung. Russen und Polen stellen einen viel höheren Prozentsatz an Arbeitslosen, als der Prozentsatz ihrer Nationalität beträgt. Das dürfte wohl darauf zurückzuführen sein, dass bei Entlassungen die weniger leistungsfähigen Arbeiter und Arbeiterinnen, als welche die Russen und Polen anzusprechen wären, zuerst an die Reihe kommen, da besonders die Industrie darauf bedacht ist sich einen Stamm guter, leistungsfähiger Arbeiter auf jeden Fall zu erhalten.

Zur Beantwortung der Frage, wie lange die Arbeitslosen ohne Arbeit sind, habe ich als Stichtag den ersten Januar 1932 genommen und festgestellt dass 68% der Arbeitslosen von 1—6 Monaten arbeitslos waren, wobei die grössten Anteile auf ein-, zwei- u. dreimonatliche Arbeitslosigkeit mit 12%, 14% und 16% entfallen, was erstens durch die allgemein beobachtete stärkere Arbeitslosigkeit in den Wintermonaten und zweitens durch die verstärkten Krisenentlassungen erklärlich ist. Von 7—12 Monaten waren nur 8% arbeitslos und 4% über ein Jahr, 10% waren nach dem 1. Januar 1932 arbeitslos geworden, was sich auf die Zeit bis etwa Anfang März erstrecken dürfte, da die Enquete von Ende Januar bis Mitte März ausgeführt wurde. Endlich war bei 10% der Arbeitslosen die Dauer der Arbeitslosigkeit nicht festzustellen. Es kann festgestellt werden, dass fürs erste in Riga von einer strukturalen Arbeitslosigkeit keine Rede sein kann. Von 15.249 betrachteten Arbeitslosen waren nur 599 über ein Jahr arbeitslos und somit kann die Arbeitslosigkeit in Riga z. Z. nur als konjunkturelle beziehungsweise als saisonmässige aufgefasst werden. Speziellere Daten siehe Tabelle 8.

Die Aufarbeitung der Enquete im Hinblick auf die von den Arbeitslosen zu versorgenden Familienglieder ergab folgende Resultate. Von den 15.249 Arbeitslosen hatten überhaupt nur 7873 oder 52% Familienglieder zu versorgen während 7376 oder 48% keine zu versorgen brauchten; hierbei ist jedoch die arbeitsfähige Frau nicht zu den versorgungspflichtigen gerechnet worden, und sind Kinder nur bis 16 Jahren, bei noch

fortdauerndem Schulbesuch jedoch bis 18 Jahren in die Zahl der zu versorgenden aufgenommen worden. Somit hatte also die Hälfte der Arbeitslosen niemand zu versorgen, was als ein sehr günstiger Umstand angesprochen werden muss. Von den 7.376 Arbeitslosen die keine Familienglieder zu versorgen hatten waren 4.341 oder 28% sämtlicher Arbeitslosen alleinstehende Frauen oder Männer. Aber auch die 7.873 Arbeitslosen die Familienglieder zu versorgen hatten, hatten nicht allzu schwer unter dieser Last zu leiden, denn auf 100 Arbeitslose kamen nur 106 zu versorgende Familienglieder, und zwar handelte es sich um 6.971 Arbeitslose die Kinder und um 1.351 Arbeitslose die Erwachsene zu unterhalten hatten, wobei zu unterhalten hatten:

1 Kind	3456	Arbeitslose (50 ⁰ / ₀)
2 Kinder	2048	" (29 ⁰ / ₀)
3 "	840	" (12 ⁰ / ₀)
4 "	407	" (6 ⁰ / ₀)
5 "	149	" (2 ⁰ / ₀)
6 und mehr Kinder	71	" (1 ⁰ / ₀)

Von den Erwachsenen hatte nur ein Arbeitsloser 3 Personen zu unterhalten 80 je zwei Personen und 1.270 je eine Person. Insgesamt hatten 7.873 Arbeitslose 8.322 Familienglieder zu unterhalten. Weitere Daten in Tabelle 9.

Um zuletzt die oft vertretene Ansicht klarzustellen, ob Riga im Winter viele vom Lande Zugezogene zu unterstützen genötigt ist, habe ich in die Enquete auch die Frage nach der Zuzugszeit aufgenommen. Bei Bearbeitung dieser Frage stellt es sich nun heraus, dass die landläufige Ansicht, dass Riga viele Landische unterhalten muss, den Tatsachen nicht entspricht. Es stellte sich wie aus Tabelle 10 und 11 ersichtlich ist, dass 67% aller Arbeitslosen schon über 10 Jahre in Riga wohnhaft sind; 14% sind in den Jahren 1922—1926 zugezogen und 15% in den Jahren 1927—1931, wobei es im Jahre 1931 nur 1% sind, was nicht weiter zu verwundern ist, da Arbeitslose erst nach wenigstens einjähriger ununterbrochener Wohndauer am betreffenden Orte unterstützungsbe-rechtigt sind, oder nach 2 jähriger Wohndauer mit Unterbrechungen, wo sie die längste Zeit gelebt haben. Aber auch für die Zuzugsjahre 1929 und 1930 beträgt der Anteil der Arbeitslosen nur 4% resp. 3%; es kann also von einer Unterstützung Auswärtiger in grossem Masse in keinem Falle die Rede sein. Bei 4% der Arbeitslosen ist das Zuzugsjahr unbekannt, doch kann auch dieses die allgemeine Feststellung, dass die Arbeitslosen sich aus Rigenern zusammensetzen wenig beeinflussen. Weiter dürfte der frühere Wohnort gewisses Interesse erwecken. Hier stellt sich heraus, dass in den letzten 10 Jahren 2.175 Personen vom flachen Lande und nur 1.654 aus anderen Städten zugezogen sind; hier spielt die Kleinheit der Städte in Lettland eine Rolle, die alle zusammen nicht einmal so viel Einwohner haben als Riga allein, nimmt man jedoch die Zahlen relativ, so ist die Zuwanderung aus anderen Städten, wie das auch sonst beobachtet wird, stärker als vom flachen Lande, besonders stark ist die Zuwanderung aus den Lettgallischen Städten, wie dem überhaupt von den in den letzten 10 Jahren nach Riga aus dem übrigen Lettland Hinzugezogenen und jetzt Arbeitslosen fast die Hälfte aus Lettgallen stammt. Aus dem Auslande sind 493 zugezogen, wobei es sich in der Hauptsache noch um Rückwanderer aus Russland in den Jahren 1922 und 1923 handelt. Zusammenfassend wäre zu sagen, dass die von der Rigaer Stadtverwaltung vorgenommene Arbeitslosen-enquete, wie schon erwähnt, das Resultat gezeigt hat, dass 4.421 Arbeitslose oder 22% von der Arbeits-

börse ausgeschlossen worden sind. Weiterhin lassen sich auf Grund der Verarbeitung des Materials folgende Schlüsse ziehen und Hinweise für zukünftige Behandlung der Arbeitslosenfrage geben. Vor allem muss festgestellt werden, dass die Arbeitslosigkeit in Riga im Vergleich zu anderen Staaten und Städten Westeuropas keine grosse ist und im Winter 1931/32 noch keinen strukturalen, sondern nur konjunkturalen, saisonmässigen Charakter getragen hat. Zu speziellen Schlussfolgerungen übergehend wäre zu erwähnen, dass die 139 registrierten Arbeitsunfähigen garnicht als Arbeitslose geführt werden dürfen, sondern im Bedürftigkeitsfalle der sozialen Fürsorge zugeführt werden sollten; dasselbe sollte mit den 44 Personen, die über 65 Jahre alt sind geschehen. Weiterhin haben wir 203 landwirtschaftliche Arbeiter resp. zuletzt in der Landwirtschaft beschäftigte Männer und 607 solcher Frauen, die als mit der nötigen Vorbildung versehen, in erster Linie, falls es die Familienverhältnisse irgend zulassen, auf das Land, wo Arbeitermangel ist, abgeschoben werden könnten. Weiterhin kämen in zweiter Linie die 4.341 alleinstehenden Männer und Frauen ohne zu versorgende Familienglieder für eine Ansiedelung auf dem Lande in Frage, wo sie im Sommer genügend Beschäftigung und Verdienst haben würden, und im Winter auch bei staatlichen Waldarbeiten Beschäftigung finden könnten, nur müssten die Wohnverhältnisse entsprechend gestaltet werden und auch die Verpflegungsmöglichkeiten auf andere Grundlagen als bisher gestellt werden. Auf diese Weise könnte Riga von circa 5.000 Arbeitslosen oder $\frac{1}{3}$ entlastet werden. Dem Einwand, dass Städter mit Land- und Forstarbeiten keinen Bescheid wissen, könnte damit begegnet werden, dass für sie Vorbildungskurse eingerichtet werden könnten. Hand in Hand mit der stufenweisen Aussiedelung aus der Stadt müsste eine umfassende Propaganda auf dem Lande einsetzen um vor dem Zuzug in die Städte zu warnen. Würde so die Stadt von vorhandenen Arbeitslosen entlastet und der Zuzug neuer von auswärts eingedämmt werden, so dürfte der nächste Winter vielleicht nicht einmal eine höhere Anzahl von Arbeitslosen aufweisen, als der vergangene, in keiner Weise wird jedoch die Arbeitslosigkeit einen bedrohlichen Charakter annehmen, besonders da z. Z. die geburtenreichen Vorkriegsjahrgänge mitten im Erwerbsleben stehen, wogegen wir im nächsten Jahrfünft, gerechnet vom Jahre 1932 nur die Hälfte der neu ins Erwerbsleben tretenden haben werden, denn von 1932 fangen die geburtenarmen Kriegsjahrgänge an ins Erwerbsleben zu treten. Waren doch in Riga nach den Volkszählungsergebnissen vom Jahre 1930 im Alter von 20—24 Jahren 44.107 Personen, von 15—19 Jahren 31.405 Personen und von 10—14 Jahren nur 16.032 Personen, und Letztere werden nunmehr erwerbstätig. Und werden die betreffenden Behörden zudem strenger als bisher darauf achten wer tatsächlich als Arbeitsloser anzusehen ist, so werden wir was die Arbeitslosigkeit anlag aller Voraussicht nach wenn die allgemeine Wirtschaftslage nicht schlechter wird, relativ gut über den Winter kommen; die entsprechenden Massnahmen dürften nur nicht zu spät getroffen werden.

Tab. 2. No Darba Apgādes izslēgtas reģistrētas bezdarbnieces pēc tautības un vecuma.
Tab. 2. Vom Arbeitsamt ausgeschlossene registrierte arbeitlose Frauen nach Nationalität und Alter.

Vecums Alter		Tautība — Nationalität																						
		Latvietes Lettinnen			Vācietes Deutsche			Krievietes Russinnen			Zīdītes Jüdinnen			Polietes Polinnen			Lietietes Litauerinnen			Citas tautības un nezināmas Andere u. unbekannt			Kopā — Zusammen	
16—17	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	2	2
18—19	5	1	5	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	8
20—24	21	7	25	—	3	—	8	1	5	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	17	59
25—29	42	11	34	2	—	—	9	2	13	8	2	8	11	2	16	3	—	—	3	3	10	78	20	85
30—39	125	29	90	5	3	1	49	6	31	11	2	9	16	4	16	6	1	4	8	6	27	220	51	178
40—49	93	23	58	3	—	6	20	3	19	5	—	3	19	5	10	1	—	1	11	11	37	152	42	134
50—59	71	13	43	3	—	1	10	—	11	6	1	4	12	1	7	8	—	—	3	13	28	113	28	97
60—65	15	3	11	—	2	—	2	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	11	19	8	22
66 un vecāki und älter	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	2
Vec. nezin. Alter unbek.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	3	7	2	5	8
Kopā Zusammen	378	89	267	13	8	8	101	14	82	37	7	37	60	18	57	19	1	9	28	37	135	636	174	595

Tautība — Nationalität

Tab. 3. No Darba Apgādes izslēgtie registrētie bezdarbnieki pēc ģimenes stāvokļa.
Tab. 3. Vom Arbeitsamt ausgeschlossene registrierte Arbeitslose nach dem Familienstande.

Ģimenes stāvoklis Familienstand.	Izslēgti aiz dabādām ie- meslēm Aus verschiede- nen Gründen ausgeschlossen		Mājas nav sa- stipri Zu Hause nicht angehört		Vairs nedzīvo Verzogen an- bekannt wohin		K o p ā Zusammen		
	Vir. M.	Siev. Fr.	Vir. M.	Siev. Fr.	Vir. M.	Siev. Fr.	Vir. M.	Siev. Fr.	Pavisam Total
Precējušies ¹⁾ — <i>Verheiratet</i> ¹⁾	939	389	163	55	580	235	1 682	679	2 361
Vientuļi ²⁾ — <i>Alleinstehend</i> ²⁾	554	239	141	114	562	335	1 257	688	1 945
Nezināmi — <i>Unbekannt</i>	19	8	8	5	50	25	77	38	115
Kopā Zusammen	1 512	636	312	174	1 192	595	3 016	1 405	4 421

¹⁾ Precējušies un tādi, kas dzīvo civilaulībā. — ¹⁾ *Verheiratete, in Zivilehe lebende.*

²⁾ Neprecējušies, šķirti, atraukti. — ²⁾ *Unverheiratete, Geschiedene, Verwittwete.*

Tab. 4. Registrētie bezdarbnieki pēc arodiem un darba spējām.
Tab. 4. Registrierte Arbeitslose nach Beruf und Arbeitsfähigkeit.

A r o d s B e r u f	Darba spēja Arbeitsfähigkeit						K o p ā Zusammen		
	Pilnīga Volle		Vidēja Halbe		Nespējīgi Unfähig		Vir. M.	Siev. Fr.	Pavisam Total
	Vir. M.	Siev. Fr.	Vir. M.	Siev. Fr.	Vir. M.	Siev. Fr.			
Metāla apstrādāšana — <i>Metallindustrie</i>	1 244	5	122	—	7	—	1 373	5	1 378
Koka apstrādāšana — <i>Holzindustrie</i>	553	11	37	—	3	—	593	11	604
Dzīvnieku produktu apstrādāšana — <i>Lederindustrie</i>	86	7	4	1	1	2	91	10	101
Tekstilrūpniecība — <i>Textilindustrie</i>	39	215	3	25	—	2	42	242	284
Apģerbu rūpniecība — <i>Bekleidungsindustrie</i>	669	461	90	65	7	4	766	530	1 296
Kīmiskā rūpniecība — <i>Chemische Industrie</i>	108	97	10	3	—	1	118	101	219
Mineralvielu apstrādāšana — <i>Industrie der Mineral- stoffe</i>	22	—	—	—	3	—	25	—	25
Ēdam- un garšvielu apstrādāšana — <i>Nahrungs- und Genussmittelindustrie</i>	19	43	3	2	—	1	22	46	68
Grāmatu un graf. mākslas rūpniecība — <i>Druckerei- gewerbe</i>	78	30	7	7	—	—	80	37	117
Papīra un kartonažu rūpniecība — <i>Papier- und Kartonagenindustrie</i>	2	9	—	—	—	—	2	9	11
Būvniecība — <i>Baugewerbe</i>	1 020	—	147	—	8	—	1 175	—	1 175
Transports — <i>Verkehr</i>	198	—	14	—	1	—	213	—	213
Tirdzniecība — <i>Handel</i>	240	65	28	5	—	—	268	70	338
Higiēna — <i>Reinigungsgewerbe</i>	14	26	3	9	—	—	17	35	52
Kantora darbinieki — <i>Kontorangestellte</i>	161	90	34	9	1	—	196	99	295
Mājkāpotāji — <i>Häusliche Dienstboten</i>	8	242	4	61	1	7	13	310	323
Lauksaimniecības strādnieki — <i>Landwirtschaft</i>	37	26	6	3	—	—	43	29	72
Brīvas profesijas — <i>Freie Berufe</i>	62	17	9	2	—	—	71	19	90
Nekvalificēti strādnieki — <i>Ungelernte Arbeiter</i>	4 265	3089	370	571	37	53	4 672	3 713	8 385
Pusaudži jaunāki par 18 gadiem — <i>Jugendliche unter 18 Jahren</i>	87	18	6	1	—	—	93	19	112
Mācekļi — <i>Lehringe</i>	80	6	5	—	—	—	85	6	91
Kopā Zusammen	8 987	4457	902	764	69	70	9 958	5 291	15 249

Tab. 5. Reģistrētie bezdarbnieki pēc arodiem un pēdējās nodarbošanās.
Tab. 5. Registrierte arbeitslose Männer nach Beruf und letzter Beschäftigung.

A r o d s B e r u f		Pedeļā nodarbošanās Letzte Beschäftigung	
Metāla apstrādāšana — Metallindustrie	799	37	—
Koka apstrādāšana — Holzindustrie	1 458	1 69	4
Dzīvnieku produktu apstrādāšana — Lederindustrie	1 1	1 24	1 1
Tekstilrūpniecība — Textilindustrie	1 1	—	5 2
Apģērbu rūpniecība — Bekleidungsindustrie	—	—	697 94
Ķīmiskā rūpniecība — Chemische Industrie	—	—	21
Mineralvielu apstrādāšana — Industrie d. Mineralstoffe	—	—	—
Ēdam- un garšvielu apstrādāšana — Nahrungs- und Genussmittelindustrie	—	2	12
Grāmatu un graf. mākslas rūpn. — Druckereigewerbe	—	1	59
Papīra un kartonažu rūpniecība — Papier- und Kartonagenindustrie	—	—	2
Būvniecība — Baugewerbe	11	62	852
Transports — Verkehr	1 1	1 1	2 2
Tirdzniecība — Handel	3 4	1 2	5 144
Higiēna — Reinigungsgewerbe	—	—	—
Kantora darbinieki — Kontorangestellte	1 5	—	9 1
Mājkāpotāji — Häusliche Dienstboten	—	—	—
Lauksaimniecības strādnieki — Landwirtschaft	1	—	1 2
Brīvas profesijas — Freie Berufe	58	102	6 2
Nekvalificēti strādnieki — Ungelernte Arbeiter	4	1	100 132
Pusaudži jaunāki par 18 gadiem — Jugendliche unter 18 Jahren	15	7	1 4
Mācekļi — Lehrlinge	—	—	—
K o p ā Z u s a m m e n	896	684	75 40 766 126 32 21 64 12 1 050 338 275 17 148 94 196 70 4 853 47 154 9 958

Tab. 7. Reģistrētie bezdarbnieki pēc tautībām un vecuma.
Tab. 7. Registrierte Arbeitslose nach Nationalität und Alter.

Vecums Alter	Tautība — Nationalität													
	Latvieši Lettin		Vācieši Deutsche		Krievi Russen		Jūdi Juden		Poļi Polen		Leiši Litauer		Citas tautības un nezinām Andere u. unbek.	
	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen	Virieši Männer	Sievietes Frauen
16—17	37	6	1	—	7	1	12	2	1	2	—	—	1	1
18—19	200	30	7	3	51	8	47	17	32	6	9	1	4	3
20—24	698	197	41	8	178	59	140	65	91	36	11	6	16	6
25—29	1 146	306	32	8	313	123	145	29	146	69	31	9	16	8
30—39	1 470	888	59	19	375	309	191	56	152	137	24	26	25	59
40—49	1 166	935	50	35	279	214	155	43	94	119	23	45	19	56
50—59	1 210	765	78	22	228	105	173	36	93	73	34	26	35	56
60—65	407	165	22	5	51	21	33	6	36	18	16	12	15	19
66 un vecāki und älter	27	5	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Vecums nezināms Alter unbekannt	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2
Kopā Zusammen	6 362	3 298	290	100	1 483	841	896	254	646	461	148	125	133	212
													9 958	5 291
														15 249

Tab. 8. Reģistrētie bezdarbnieki pēc tautības un cik ilgi bez darba.
Tab. 8. *Registrierte Arbeitslose nach Nationalität und Dauer der Arbeitslosigkeit.*

Tautība — Nationalität																		
	Latvieši Lettin		Vācieši Deutsche		Krievi Russen		Židi Juden		Poļi Polen		Leiši Litauer		Citas tautības un nezināmi Andere u. unbek.		Kopā Zusammen		Pavisam Total	
	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen	Vīrieši Männer	Sievietes Frauen		
Cik ilgi bez darba līdz 1. janvārim 1932. gadā un no 1. janv. 1932. g. Wie lange ohne Arbeit bis zum 1. Januar 1932 resp. vom 1. Januar 1932	956	300	38	12	117	45	169	49	90	48	17	10	19	17	1 406	481	1 887	
	984	346	28	7	205	81	152	45	98	37	26	14	16	29	1 509	559	2 068	
	1 096	560	45	11	254	87	111	29	102	58	23	25	17	45	1 648	815	2 463	
	771	461	30	14	232	99	98	33	92	54	21	15	16	32	1 260	708	1 968	
	587	300	28	10	194	87	67	6	66	27	11	9	12	21	965	460	1 425	
	224	117	14	7	119	35	24	7	22	20	5	5	5	4	413	195	608	
	119	95	9	2	38	21	28	7	28	12	3	1	2	3	227	141	368	
	88	59	4	3	30	19	21	11	12	12	3	3	2	2	160	109	269	
	67	48	7	5	18	11	26	—	8	16	1	1	3	2	—	129	83	212
	49	30	3	1	12	17	9	4	6	7	1	—	2	4	82	63	145	
	32	40	3	—	14	18	8	2	3	5	1	1	—	1	61	67	128	
	54	36	2	1	11	2	19	4	1	7	1	1	—	2	88	53	141	
	157	188	16	8	24	85	30	12	9	44	5	5	4	12	245	354	599	
Vairāk par 1 gadu , Über 1 Jahr	727	292	48	8	87	49	107	27	61	38	20	6	13	2	1 063	422	1 485	
Sākot no 1932. gada Ab 1. Januar 1932.	451	426	15	11	128	185	27	18	48	76	10	27	23	38	702	781	1 483	
Laiks nezināms Dauer unbekannt																		
Kopā Zusammen	6 362	3 298	290	100	1 483	841	896	254	646	461	148	125	133	212	9 958	5 291	15 249	

Tab. 9. Reģistrētie bezdarbnieki pēc darba spējām, ģimenes stāvokļa un apgādājamo ģimenes locekļu skaita.

Tab. 9. Registrierte Arbeitslose nach Arbeitsfähigkeit, Familienstand und Anzahl der zu unterstützenden Familienglieder.

Darba spējas un ģimenes stāvoklis <i>Arbeitsfähigkeit und Familienstand</i>	Apgādājamo ģimenes locekļu skaits <i>Anzahl der zu unterstützenden Familienglieder</i>										
	Bērnu skaits <i>Anzahl der Kinder</i>						Pieaugušo skaits <i>Anzahl der Erwachsenen</i>			Bez apgādājam. ģimenes locekļiem Ohne zu unterstützende Familiengl.	Kopā <i>Zusammen</i>
	1	2	3	4	5	6 un vair. 6 u. mehr	1	2	3		
A. Pilnīgi darba spējīgi. <i>Voll arbeitsfähig.</i>											
1. Precējies — <i>Verheiratet</i> . .	1 929	1 227	452	223	84	45	477	29	1	1 846	6 313
2. Vientulis — <i>Alleinstehend</i> . .	55	30	5	4	3	—	274	22	—	2 511	2 904
B. Vidēji darbā spējīgi. <i>Halb arbeitsfähig.</i>											
1. Precējies — <i>Verheiratet</i> . .	146	84	49	25	4	2	85	1	—	307	703
2. Vientulis — <i>Alleinstehend</i> . .	5	4	—	—	—	—	17	1	—	205	232
C. Darba nespējīgi. <i>Arbeitsunfähig.</i>											
1. Precējies — <i>Verheiratet</i> . .	9	7	2	3	—	—	2	—	—	21	44
2. Vientulis — <i>Alleinstehend</i> . .	2	1	—	—	—	—	3	—	—	19	25
Kopā . . . <i>Zusammen</i>	2 146	1 353	508	255	91	47	858	53	1	4 909	10 221
A. Pilnīgi darba spējīgas. <i>Voll arbeitsfähig.</i>											
B. Bezdarbnieces sievietes — Arbeitslose Frauen.											
1. Precējusēs — <i>Verheiratet</i> . .	639	481	232	115	42	19	184	10	—	692	2 414
2. Vientule — <i>Alleinstehend</i> . .	508	137	55	18	7	1	172	15	—	1 300	2 213
B. Vidēji darba spējīgas. <i>Halb arbeitsfähig.</i>											
1. Precējusēs — <i>Verheiratet</i> . .	71	48	20	15	5	3	31	—	—	152	355
2. Vientule — <i>Alleinstehend</i> . .	84	15	10	1	1	—	21	2	—	287	421
C. Darba nespējīgas. <i>Arbeitsunfähig.</i>											
1. Precējusēs — <i>Verheiratet</i> . .	5	13	5	2	3	1	2	—	—	17	48
2. Vientule — <i>Alleinstehend</i> . .	3	1	—	1	—	—	2	—	—	19	26
Kopā . . . <i>Zusammen</i>	1 310	695	332	152	58	24	412	27	—	2 467	5 477

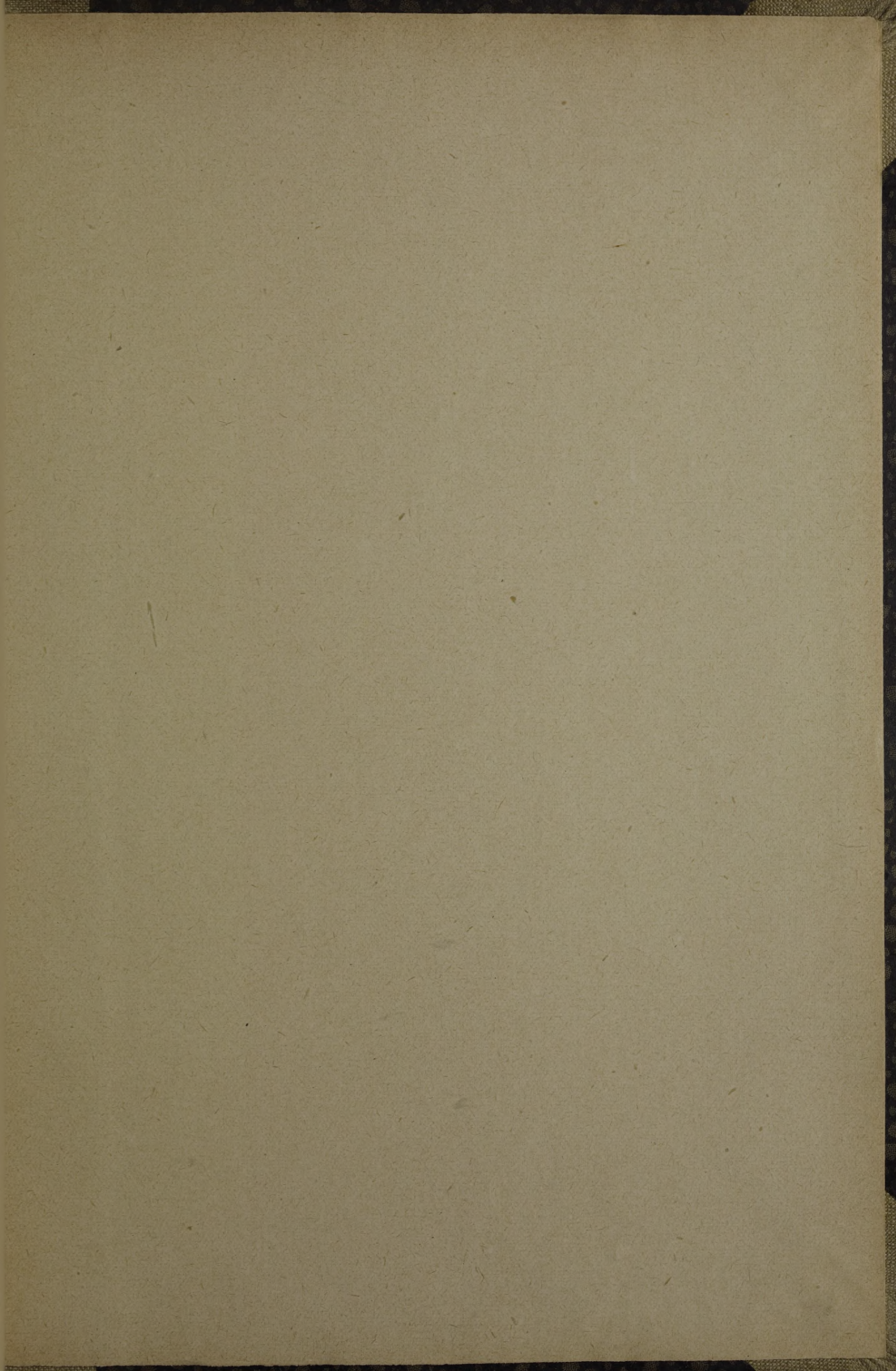
Tab. 11. Reģistrētās bezdarbnieces Rīgā pēc ieceļošanas laika un agrākās dzīves vietas.
Tab. 11. Registrierte arbeitslose Frauen nach der Zugzugszeit und dem früheren Wohnorte.

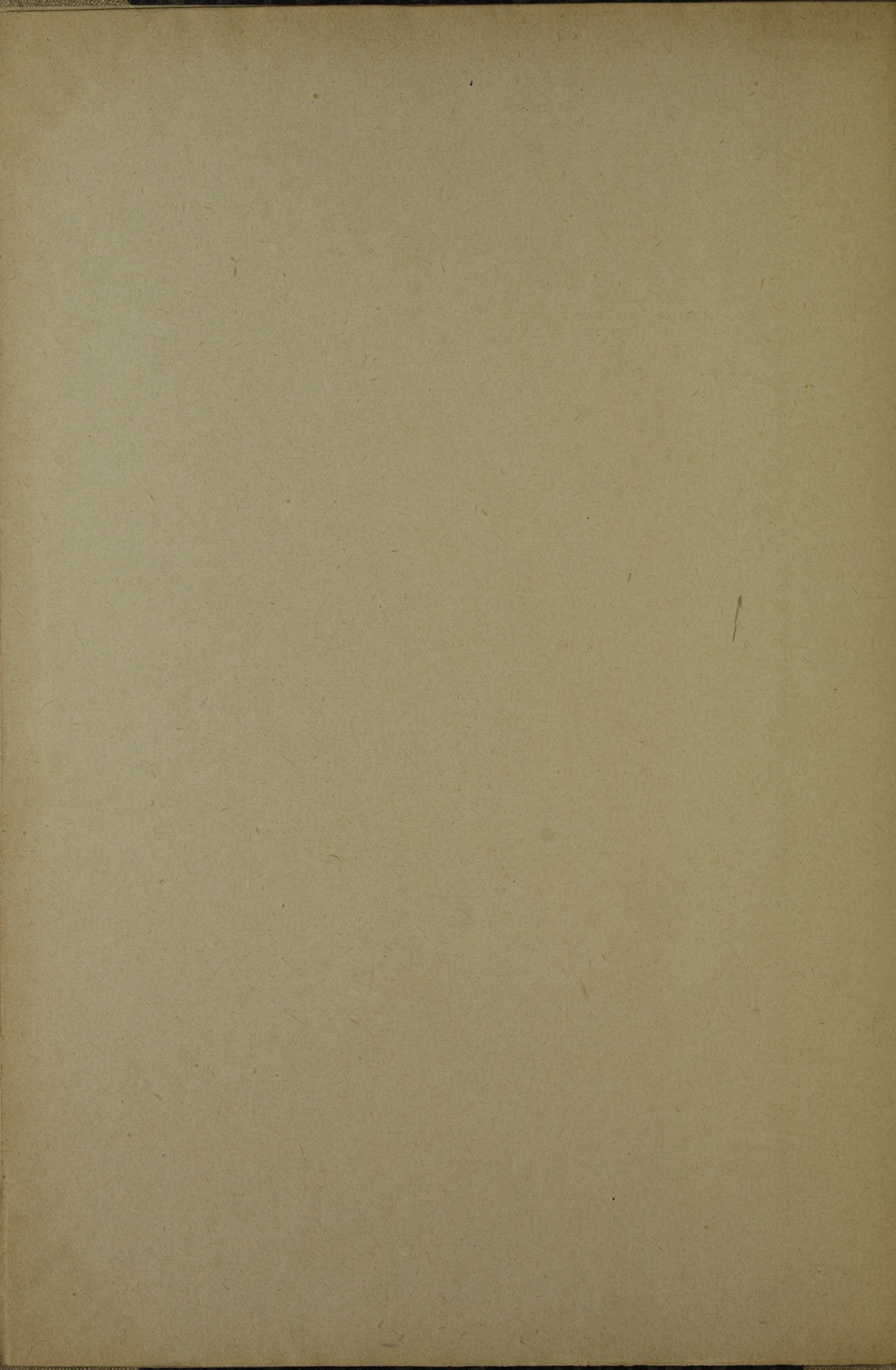
Agrākā dzīves vieta Früherer Wohnort		Ieceļošanas laiks — Zugzugszeit											Kopā Zu- sammen	
		Pastāvīgās Rīgas ie- dzīvotājas Altangeses- sene Rīguēr Einwohner	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1 30	1931		Gads ne- zināms Unbekannt
1. Rīgā jau pirms 1922. g. Rīga schon vor 1922		3 610											3 610	
2. Vidzemē Litland														
a. pilsetās in Stāten		10	14	21	11	19	10	17	12	4	5	1	124	
b. uz laukiem auf dem Lande		26	36	29	29	22	36	50	60	31	9	3	331	
3. Kurzemē Kurland														
a. pilsetās in Stāten		7	9	9	13	3	11	11	13	5	1	—	82	
b. uz laukiem auf dem Lande		3	3	11	5	2	1	4	7	4	1	—	41	
4. Zemgalē Semgallen														
a. pilsetās in Stāten		5	13	5	6	7	9	22	17	15	2	—	101	
b. uz laukiem auf dem Lande		2	13	12	6	13	8	31	18	18	2	1	124	
5. Latgalē Letgallen														
a. pilsetās in Stāten		17	50	39	26	27	31	37	27	24	2	2	282	
b. uz laukiem auf dem Lande		20	29	41	25	23	29	52	43	20	3	1	286	
6. Ārsmēs Im Auslande		52	33	18	19	13	8	12	3	4	—	—	162	
7. Nezināma Unbekannt		5	4	4	4	3	5	5	11	2	5	100	148	
Kopā . . . Zusammen		3 610	147	204	189	144	132	148	241	211	127	30	108	5 291

18. JUL. 1932

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309041038

L5. - J